

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_CJL_644
Předmět:	Český jazyk a literatura
Tematický okruh:	Literatura 19. století
Autor, spoluautor:	Mgr. Iveta Bašná
Název DUMu:	Venkovská próza konce 19. století
Pořadové číslo DUMu:	04
Stručná anotace:	Venkovská próza konce 19. století – charakteristika a hlavní představitelé tohoto směru, jejich tvorba
Ročník:	2.
Obor vzdělání:	65-42-M/02 Cestovní ruch, 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání
Metodický pokyn:	Prezentace slouží ve výuce jako součást výkladu a lze ji také použít jako materiál k samostudiu.
Výsledky vzdělávání:	Žák aktivně zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období, zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace.
Vytvořeno dne:	06. 04. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

Venkovská próza konce 19. století

- realisticky zachycuje život na venkově, neidealizuje
- kriticky poukazuje na nedostatky společnosti:
 - konflikty mezi rodiči a dětmi, vynucené sňatky, nešťastná manželství
 - spory o majetek
 - závist, pomluvy mezi obyvateli vesnice
- texty jsou často psány nářečím, což podtrhuje autenticitu, knihy bývají úzce spjaty s určitým regionem

Karel Václav Rais

1859 – 1926

- svou tvorbu zasazuje do Podkrkonoší
- navazuje na dílo B. Němcové a K. Světlé

Povídky: častý motiv vztahu mezi rodiči a dětmi
Výminkáři - stárnoucí rodiče jsou dětem na obtíž
Rodiče a děti

Romány:

Kalibův zločin: hlavní hrdina – Vojta Kaliba – je týrán svou ženou a tchýní, nakonec ženu zabije

Zapadlí vlastenci: ukazuje důležitou práci venkovských lidí, kterou vykonali pro záchranu národa

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/de/Karel_Vaclav_Rais_1896.png

Teréza Nováková (1853 – 1912)

- navazuje na tvorbu K. Světlé
- píše tzv. monografické romány, jméno hlavního hrdiny je často obsaženo již v názvu
- ukazuje osudy výjimečných a statečných lidí, jejichž život je často velice těžký

Romány: **Jan Jílek**

Drašar

Maloměstský román – o dceři K. H. Borovského, věnován K. Světlé

Antal Stašek (1843 – 1931)

- svá díla zasazuje do Podkrkonoší

Povídky: **Blouznivci našich hor** – téma spiritismu

Romány: **V temných vírech**

O ševci Matoušovi a jeho přátelích

Otázky:

1. V jakém směru tvoří autoři venkovské prózy?
2. Kdo z autorů se věnoval regionu Podkrkonoší?
3. Jak lze tuto prózu charakterizovat z hlediska jazyka?
4. Který z autorů se zabývá spiritismem?
5. Vysvětlete pojem „monografický román“.
6. K dílům přiřadte autora a žánr:

Kalibův zločin

V temných vírech

Jan Jílek

Řešení:

1. kritický realismus
2. K. V. Rais a A. Stašek
3. použito nářečí
4. A. Stašek
5. děj odehrávající se kolem jedné ústřední postavy
6. K dílům přiřadíte autora a žánr:

Kalibův zločin K-. V. Rais, román

V temných vírech A. Stašek, povídky

Jan Jílek T. Nováková, román

ZDROJE:

PROKOP, Vladimír. *Literatura 19. a počátku 20. století: od romantiků po buřiče*. Sokolov: O.K. - Soft, 2005.

Zdroj obrázku je citován přímo v textu.